



Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Sjette Afdeling)

30. januar 2019*

»Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik – restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Ukraine – indefrysning af midler – liste over personer, enheder og organer, som er omfattet af indefrysningen af midler og økonomiske ressourcer – opretholdelse af sagsøgerens navn på listen – begrundelsespligt – ulovlighedsindsigelse – proportionalitetsprincippet – retsgrundlag – åbenbart urigtigt skøn – princippet ne bis in idem«

I sag T-290/17,

Edward Stavytskyi, Bruxelles (Belgien), ved solicitor J. Grayston samt advokaterne P. Gjørtler, G. Pandey og D. Rovetta,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved V. Piessevaux og J.-P. Hix, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

støttet af:

Europa-Kommissionen ved E. Paasivirta og L. Baumgart, som befuldmægtigede,

intervenient,

angående et søgsmål i henhold til artikel 263 TEUF med påstand om annullation af Rådets afgørelse (FUSP) 2017/381 af 3. marts 2017 om ændring af afgørelse 2014/119/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine (EUT 2017, L 58, s. 34) og af Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2017/374 af 3. marts 2017 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 208/2014 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine (EUT 2017, L 58, s. 1), for så vidt som sagsøgerens navn er blevet opretholdt på listen over personer, enheder og organer, som er omfattet af disse restriktive foranstaltninger,

har

RETTEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, G. Berardis (refererende dommer), og dommerne D. Spielmann og Z. Csehi,

* Processprog: engelsk.

justitssekretær: fuldmægtig P. Cullen,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 12. september 2018,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Sagsøgeren, Edward Stavytskyi, er Ukraines tidligere energiminister.
- 2 Den 5. marts 2014 vedtog Rådet for Den Europæiske Union på grundlag af artikel 29 TEU afgørelse 2014/119/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine (EUT 2014, L 66, s. 26).
- 3 Første og anden betragtning til afgørelse 2014/119 har følgende ordlyd:
 - »(1) Den 20. februar 2014 fordømte Rådet på det kraftigste enhver brug af vold i Ukraine. Det opfordrede til at bringe volden i Ukraine til ophør med det samme og til fuldt ud at overholde menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Det opfordrede den ukrainske regering til at udvise størst mulig tilbageholdenhed og oppositionslederne til at tage afstand fra dem, der tyr til radikale handlinger, herunder vold.
 - (2) Den 3. marts 2014 vedtog Rådet at målrette restriktive foranstaltninger mod indefrysning og inddrivelse af aktiver tilhørende personer, der er identificeret som ansvarlige for uretmæssig tilegnelse af ukrainske statsmidler, og personer, der er ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser, med henblik på at konsolidere og styrke retsstatsprincippet og respekt for menneskerettighederne i Ukraine.«
- 4 Artikel 1, stk. 1 og 2, i afgørelse 2014/119 bestemmer følgende:
 - »1. Alle pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhører, ejes, besiddes eller kontrolleres af de personer, der er identificeret som ansvarlige for uretmæssig tilegnelse af ukrainske statsmidler, og personer, der er ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser i Ukraine, og fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer med tilknytning til dem, der er opført på listen i bilaget, indefrys.
 2. Ingen pengemidler eller økonomiske ressourcer må hverken direkte eller indirekte stilles til rådighed for eller være til fordel for fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der er opført på listen i bilaget.«
- 5 Fremgangsmåden for de omhandlede restriktive foranstaltninger er fastsat i samme artikels efterfølgende stykker.
- 6 Den 5. marts 2014 vedtog Rådet – på grundlag af artikel 215, stk. 2, TEUF – ligeledes forordning (EU) nr. 208/2014 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine (EUT 2014, L 66, s. 1).
- 7 I overensstemmelse med afgørelse 2014/119 kræver forordning nr. 208/2014 vedtagelse af de omhandlede restriktive foranstaltninger og fastlægger fremgangsmåderne for disse på en måde, som i det væsentlige er identisk med den, der er fastsat i den nævnte afgørelse.

- 8 Navnene på de personer, der er omfattet af afgørelse 2014/119 og af forordning nr. 208/2014, fremgår af en liste, som er indeholdt i bilaget til den nævnte afgørelse og i bilag I til den nævnte forordning (herefter »den omhandlede liste«), med bl.a. begrundelsen for deres opførelse. Sagsøgerens navn er ikke opført på den omhandlede liste.
- 9 Afgørelse 2014/119 og forordning nr. 208/2014 blev ændret ved Rådets gennemførelsesafgørelse 2014/216/FUSP af 14. april 2014 om gennemførelse af afgørelse 2014/119 (EUT 2014, L 111, s. 91) og ved Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 381/2014 af 14. april 2014 om gennemførelse af forordning nr. 208/2014 (EUT 2014, L 111, s. 33) (herefter »retsakterne af april 2014«).
- 10 Ved retsakterne af april 2014 blev sagsøgerens navn tilføjet på den omhandlede liste med identifikationsoplysningen »Ukraines tidligere energiminister« og med følgende begrundelse:
- »Person, der er genstand for efterforskning i Ukraine for deltagelse i forbrydelser i forbindelse med underslæb med ukrainske statslige midler og ulovlig udførsel fra Ukraine heraf«.
- 11 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 25. juni 2014 anlagde sagsøgeren et søgsmål med påstand om annullation af retsakterne af april 2014, for så vidt som de vedrørte ham. Søgsmålet blev registreret under sagsnummer T-486/14.
- 12 Afgørelse 2014/119 blev ligeledes ændret ved Rådets afgørelse (FUSP) 2015/143 af 29. januar 2015 (EUT 2015, L 24, s. 16), som trådte i kraft den 31. januar 2015. For så vidt angår kriterierne for udpegning af de personer, som er omfattet af de omhandlede restriktive foranstaltninger, fremgår det af artikel 1 i afgørelse 2015/143, at artikel 1, stk. 1, i afgørelse 2014/119 affattes således:
- »1. Alle pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhører, ejes, besiddes eller kontrolleres af personer, der er identificeret som ansvarlige for uretmæssig tilegnelse af ukrainske statsmidler, og personer, der er ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser i Ukraine, og fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer med tilknytning til dem, der er opført på listen i bilaget, indefrysnes.
- Personer, der er identificeret som ansvarlige for uretmæssig tilegnelse af ukrainske statsmidler, omfatter med henblik på denne afgørelse personer, der er genstand for de ukrainske myndigheders undersøgelse:
- a) for uretmæssig tilegnelse af ukrainske offentlige midler eller aktiver, eller for medvirken hertil, eller
- b) for som indehaver af offentligt hverv at misbruge offentligt embede med henblik på at skaffe sig selv eller en tredjemand en uberettiget fordel og derved forårsage tab for ukrainske offentlige midler eller aktiver eller for medvirken hertil.«
- 13 Ved Rådets forordning (EU) 2015/138 af 29. januar 2015 om ændring af forordning nr. 208/2014 (EUT 2015, L 24, s. 1) blev der foretaget ændringer i sidstnævnte forordning i overensstemmelse med afgørelse 2015/143.
- 14 Afgørelse 2014/119 og forordning nr. 208/2014 blev efterfølgende ændret ved Rådets afgørelse (FUSP) 2015/364 af 5. marts 2015 om ændring af afgørelse 2014/119 (EUT 2015, L 62, s. 25) og ved Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2015/357 af 5. marts 2015 om gennemførelse af forordning nr. 208/2014 (EUT 2015, L 62, s. 1). Ved afgørelse 2015/364 blev artikel 5 i afgørelse 2014/119 erstattet af en ny tekst, hvorved de pågældende restriktive foranstaltninger blev forlænget indtil den 6. marts 2016. Ved gennemførelsesforordning 2015/357 blev bilag I til forordning nr. 208/2014 erstattet af en ny tekst, hvorved angivelserne vedrørende 18 personer blev ændret.

- 15 Ved afgørelse 2015/364 og gennemførelsesforordning 2015/357 blev sagsøgerens navn opretholdt på den omhandlede liste med identifikationsoplysningen »Ukraines tidligere energiminister« og følgende begrundelse:
- »Person, som de ukrainske myndigheder har gjort til genstand for en straffesag for uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver«.
- 16 Sagsøgeren har ikke anlagt nogen sag til prøvelse af afgørelse 2015/364 og af gennemførelsesforordning 2015/357.
- 17 Ved dom af 28. januar 2016, Stavytskyi mod Rådet (T-486/14, ikke trykt i Sml., EU:T:2016:45), annullerede Retten retsakterne af april 2014, idet den i det væsentlige fastslog, at sagsøgerens navn var blevet opført på den omhandlede liste, uden at Rådet havde rådet over tilstrækkelige beviser.
- 18 Den 4. marts 2016 vedtog Rådet afgørelse (FUSP) 2016/318 om ændring af afgørelse 2014/119 (EUT 2016, L 60, s. 76) og gennemførelsesforordning (EU) 2016/311 om gennemførelse af forordning nr. 208/2014 (EUT 2016, L 60, s. 1), hvorved det forlængede anvendelsen af de pågældende restriktive foranstaltninger frem til den 6. marts 2017 uden herved at ændre begrundelsen vedrørende sagsøgeren, således som denne er gengivet i præmis 15 ovenfor.
- 19 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 17. maj 2016 anlagde sagsøgeren et søgsmål med påstand om annullation af afgørelse 2016/318 og af gennemførelsesforordning 2016/311, for så vidt som de vedrørte ham. Søgsmålet blev registreret under sagsnummer T-242/16.
- 20 Ved skrivelse af 21. oktober 2016 gjorde sagsøgeren gældende over for Rådet, at sidstnævnte var blevet vildledt af angiveligt urigtige oplysninger fremlagt af den offentlige anklagemyndighed i Ukraine (herefter »den offentlige anklagemyndighed«), og anmodede om indsigt i bestemte dokumenter.
- 21 Som svar på denne skrivelse meddelte Rådet ved skrivelse af 12. december 2016 for det første sagsøgeren sin hensigt om at opretholde de restriktive foranstaltninger over for ham. For det andet anførte Rådet, at den offentlige anklagemyndighed ved skrivelse af 25. juli 2016 og af 16. november 2016 havde bekræftet, at sagsøgeren var blevet gjort til genstand for en straffesag for uretmæssig tilegnelse af offentlige midler. I sin skrivelse vedlagde Rådet for det tredje disse dokumenter og et andet dokument af 18. november 2016, der indeholdt de spørgsmål, som det havde stillet den offentlige anklagemyndighed, og sidstnævntes svar (herefter »besvarelsen fra den offentlige anklagemyndighed«). For det fjerde opfordrede Rådet sagsøgeren til at tilstille det sine eventuelle bemærkninger inden den 13. januar 2017.
- 22 Ved skrivelse af 13. januar 2017 gjorde sagsøgeren over for Rådet bl.a. gældende, at den offentlige anklagemyndighed havde manipuleret den pågældende straffesag med det formål alene, at denne fortsat skulle versere, og at de forhold, som denne sag vedrørte, allerede var blevet behandlet af andre ukrainske myndigheder, herunder retslige, der intet ulovligt fandt. Sagsøgeren angav desuden at have anmodet Commission for the Control of INTERPOL's Files om at trække opførelsen af hans navn på listen over internationalt eftersøgte personer tilbage.
- 23 Ved skrivelse af 6. februar 2017 tilstillede Rådet sagsøgeren bestemte dokumenter, som de ukrainske myndigheder havde fremsendt til det, nemlig en skrivelse fra den offentlige anklagemyndighed af 27. januar 2017 og flere afgørelser fra ukrainske retsinstanter, og opfordrede ham til at fremsætte bemærkninger i denne henseende senest den 13. februar 2017.
- 24 Ved skrivelse af 13. februar 2017 reagerede sagsøgeren på denne opfordring.

- 25 Den 3. marts 2017 vedtog Rådet afgørelse (FUSP) 2017/381 om ændring af afgørelse 2014/119 (EUT 2017, L 58, s. 34) og gennemførelsesforordning (EU) 2017/374 om gennemførelse af forordning nr. 208/2014 (EUT 2017, L 58, s. 1) (herefter »de anfægtede retsakter«), hvorved det forlængede anvendelsen af de pågældende restriktive foranstaltninger frem til den 6. marts 2018 uden herved at ændre begrundelsen vedrørende sagsøgeren, således som denne er gengivet i præmis 15 ovenfor.
- 26 Ved skrivelse af 6. marts 2017 fremsendte Rådet de anfægtede retsakter til sagsøgeren og en samlet besvarelse af dennes skrivelse af 13. januar 2017 og af 13. februar 2017.
- 27 Ved dom af 22. marts 2018, Stavytskyi mod Rådet (T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166), frifandt Retten Rådet i det af sagsøgeren anlagte søgsmål, som er omhandlet i præmis 19 ovenfor.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 28 Sagsøgeren har anlagt nærværende sag ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 16. maj 2017.
- 29 Den 28. juli 2017 har Rådet indleveret svarskrift, som den 3. august 2017 er blevet efterfulgt af en begrundet anmodning i henhold til artikel 66 i Rettens procesreglement med henblik på at opnå, at indholdet af visse procesdokumenter, der er vedlagt som bilag til stævningen og til det nævnte svarskrift, ikke citeres i procesdokumenter vedrørende denne sag, som offentligheden har adgang til.
- 30 Den 5. september 2017 har Europa-Kommissionen anmodet om tilladelse til at intervenere i nærværende sag til støtte for Rådets påstande. Ved afgørelse af 21. september 2017 har formanden for Rettens Sjette Afdeling taget denne anmodning til følge på grundlag af procesreglementets artikel 144, stk. 4, idet hovedparterne ikke har rejst nogen fortrolighedsspørgsmål.
- 31 Retsforhandlingernes skriftlige del er blevet afsluttet den 19. december 2017 efter indlevering af replik, duplik, interventionsindlæg og hovedparternes bemærkninger til sidstnævnte indlæg.
- 32 Ved procesdokument indleveret til Rettens Justitskontor den 17. januar 2018 har sagsøgeren anmodet om afholdelse af et retsmøde på grundlag af procesreglementets artikel 106, stk. 1 og 2.
- 33 Efter forslag fra den refererende dommer har Retten (Sjette Afdeling) besluttet at indlede retsforhandlingernes mundtlige del.
- 34 Hovedparterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet af 12. september 2016, som Kommissionen ikke deltog i, således som den har meddelt Retten ved skrivelse af 16. august 2018.
- 35 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- De anfægtede retsakter annulleres, for så vidt som sagsøgerens navn herved er blevet opretholdt på den omhandlede liste.
 - Rådet tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 36 Rådet har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse.

- Subsidiært, og i tilfælde af annullation af de anfægtede retsakter, opretholdes virkningerne af afgørelse 2017/381, indtil annullationen af gennemførelsesforordning 2017/374 får virkning i overensstemmelse med artikel 60 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol.
- Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

37 Kommissionen har nedlagt påstand om, at Rådet frifindes.

Retlige bemærkninger

- 38 Til støtte for sit søgsmål har sagsøgeren fremsat fire anbringender, hvorved han for det første har gjort gældende, at det opførelseskriterium, der er fastsat i artikel 1, stk. 1, i afgørelse 2014/119, som ændret ved afgørelse 2015/143, og i artikel 3, stk. 1a, i forordning nr. 208/2014, som ændret ved forordning 2015/138 (herefter »det omhandlede kriterium«), er ulovligt, for det andet, at der er anlagt et åbenbart urigtigt skøn, for så vidt som den omstændighed, at de ukrainske myndigheder har rejst en straffesag mod ham, ikke udgør et tilstrækkelig solidt faktisk grundlag, for det tredje, at der foreligger en tilsidesættelse af begrundelsespligten, og for det fjerde, at der er begået en fejl med hensyn til retsgrundlaget, eftersom de over for ham vedtagne restriktive foranstaltninger ikke henhører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), men under det internationale samarbejde i straffesager.
- 39 Henset til den forbindelse, der er mellem visse af de argumenter, som er blevet fremført i de forskellige anbringender, skal det fastslås, at sagsøgeren i det væsentlige har gjort gældende, at begrundelsespligten for det første er blevet tilsidesat, at det omhandlede kriterium for det andet er ulovligt og uforholdsmæssigt og savner et retsgrundlag, og at der i forbindelse med anvendelsen af dette kriterium på hans situation for det tredje er blevet anlagt åbenbart urigtige skøn.

Tilsidesættelsen af begrundelsespligten

- 40 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at den begrundelse, hvormed hans navn er blevet opretholdt på listen ved de anfægtede retsakter, og som er sammenfaldende med den i præmis 15 ovenfor anførte begrundelse, er generel og stereotyp, idet den blot gengiver den ordlyd, der er anvendt i definitionen af det omhandlede kriterium.
- 41 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at Rådet ikke kan supplere den nævnte begrundelse med de oplysninger, der er indeholdt i de skrivelser, som det har fremsendt til sagsøgeren i forbindelse med den procedure, der førte til vedtagelsen af de anfægtede retsakter (jf. præmis 21, 23 og 26 ovenfor), for så vidt som en retsakt selv skal indeholde en tilstrækkelig begrundelse. Under alle omstændigheder udgør de supplerende oplysninger, der fremgår af de pågældende skrivelser, ikke en tilstrækkelig begrundelse.
- 42 Rådet har, støttet af Kommissionen, bestridt sagsøgerens argumenter.
- 43 Det skal i denne henseende bemærkes, at det fremgår af artikel 296, stk. 2, TEUF, at »[r]etsakter skal begrundes«.
- 44 I medfør af artikel 41, stk. 2, litra c), i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), som artikel 6, stk. 1, TEU tillægger den samme juridiske værdi som traktaterne, omfatter retten til god forvaltning navnlig en »pligt for forvaltningen til at begrunde sine beslutninger«.

- 45 Ifølge fast retspraksis skal den begrundelse, der kræves i henhold til artikel 296, stk. 2, TEUF og chartrets artikel 41, stk. 2, litra c), tilpasses den anfægtede retsakts art og den sammenhæng, hvori denne er blevet vedtaget. Den skal klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt retsakten, har lagt til grund, således at den berørte part kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret. Det nærmere indhold af begrundelseskravet skal fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder (jf. dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 77 og den deri nævnte retspraksis).
- 46 Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige omstændigheder, da spørgsmålet om, hvorvidt begrundelsen for en retsakt opfylder kravene efter artikel 296, stk. 2, TEUF og chartrets artikel 41, stk. 2, litra c), ikke blot skal vurderes i forhold til begrundelsens ordlyd, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område. For det første er en retsakt, der er bebyrdende, således tilstrækkeligt begrundet, når den er vedtaget under omstændigheder, som er den berørte part bekendt, og således gør det muligt for den pågældende at forstå, hvilke konsekvenser den trufne foranstaltning har for denne. For det andet må graden af præcisering af en retsakts begrundelse afpasses efter de faktiske muligheder og de tekniske eller tidsmæssige betingelser, hvorunder retsakten bliver til (jf. dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 78 og den deri nævnte retspraksis).
- 47 Navnlig kan begrundelsen for en foranstaltning om indefrysning af aktiver principielt ikke blot bestå af en generel og stereotyp formulering. Med de i præmis 46 ovenfor angivne forbehold skal en sådan foranstaltning tværtimod angive de særlige og konkrete grunde til, at Rådet lægger til grund, at den relevante lovgivning finder anvendelse på den berørte part (jf. dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 79 og den deri nævnte retspraksis).
- 48 I det foreliggende tilfælde bemærkes, at den begrundelse, der blev givet i forbindelse med opretholdelsen af sagsøgerens navn på den omhandlede liste (jf. præmis 15 ovenfor), er specifik og konkret og angiver de forhold, som udgør grundlaget for opretholdelsen, nemlig den omstændighed, at sagsøgeren er genstand for straffesager, som de ukrainske myndigheder har indledt for uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver.
- 49 Desuden er opretholdelsen af de restriktive foranstaltninger over for sagsøgeren sket i en sammenhæng, som var kendt af sagsøgeren, der under udvekslingerne med Rådet fik kendskab til bl.a. den offentlige anklagemyndigheds skrivelse af 25. juli 2016, 16. november 2016 og 27. januar 2017 samt besvarelsen fra den offentlige anklagemyndighed (jf. præmis 21 og 23 ovenfor), hvorpå Rådet havde støttet opretholdelsen af de nævnte foranstaltninger (jf. i denne retning og analogt dom af 15.11.2012, Rådet mod Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, præmis 53 og 54 og den deri nævnte retspraksis, og af 6.9.2013, Bank Melli Iran mod Rådet, T-35/10 og T-7/11, EU:T:2013:397, præmis 88). Disse skrivelser indeholder en angivelse af navnet på den myndighed, der er ansvarlig for undersøgelserne, sagsnumrene og datoerne for indledningen af de straffesager, der er indledt mod bl.a. sagsøgeren, de forhold, som lægges ham til last, navnet på de øvrige berørte personer og organer, størrelsen på de offentlige midler, der angiveligt er blevet tilegnet uretmæssigt, de relevante artikler i den ukrainske straffelov samt den omstændighed, at sagsøgeren skriftligt fik meddelelse om, at han var mistænkt. Særlig fremgår følgende af skrivelsen af 25. juli 2016:

[fortroligt]¹.

1 – Fortrolige oplysninger udeladt.

- 50 I skrivelsen af 12. december 2016 anførte Rådet klart, at den offentlige anklagemyndigheds skrivelse af 25. juli 2016, som bekræftet ved skrivelsen af 16. november 2016, indeholdt oplysninger, der var relevante med henblik på at konkludere, at sagsøgeren fortsat var genstand for en straffesag for uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver.
- 51 De anfægtede retsakter er desuden blevet vedtaget i en sammenhæng, der også omfatter udvekslinger mellem sagsøgeren og Rådet inden for rammerne af de sager, som gav anledning til dom af 28. januar 2016, Stavytskyi mod Rådet (T-486/14, ikke trykt i Sml., EU:T:2016:45), og af 22. marts 2018, Stavytskyi mod Rådet (T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166).
- 52 Det skal fastslås, at sagsøgeren modtog samtlige disse oplysninger inden vedtagelsen af de anfægtede retsakter.
- 53 Hvad angår skrivelsen af 6. marts 2017, der for sit vedkommende er udfærdiget efter vedtagelsen af de anfægtede retsakter, skal det bemærkes, at denne i det væsentlige begrænser sig til at henvise til forhold indeholdt i de skrivelser, som sagsøgeren og Rådet havde udvekslet, inden de nævnte retsakter blev vedtaget, og til Rettens praksis. Der kan således tages hensyn til denne skrivelse under behandlingen af disse retsakter (jf. i denne retning og analogt dom af 15.6.2017, Kiselev mod Rådet, T-262/15, EU:T:2017:392, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis). Under alle omstændigheder skal det bemærkes, at indholdet af skrivelsen af 6. marts 2017 i vidt omfang er sammenfaldende med indholdet af de anfægtede retsakter og den tidligere udveksling mellem Rådet og sagsøgeren (jf. i denne retning og analogt dom af 15.6.2017, Kiselev mod Rådet, T-262/15, EU:T:2017:392, præmis 48 og 49).
- 54 På baggrund af det ovenstående skal det konkluderes, at de anfægtede retsakter, når henses til den sammenhæng, hvori de indgår, i tilstrækkeligt retligt omfang angiver, hvilke retlige og faktiske forhold der ifølge retsakternes udsteder udgør grundlaget for disse.
- 55 Denne konklusion kan ikke drages i tvivl af sagsøgerens argument vedrørende den angiveligt stereotype karakter af den begrundelse, som vedrører ham.
- 56 I denne henseende bemærkes, at selv om de i denne begrundelse indeholdte betragtninger er de samme som de betragtninger, der har udgjort grundlaget for, at andre fysiske personer angivet på listen er blevet omfattet af restriktive foranstaltninger, tilsigter de imidlertid at beskrive den konkrete situation for sagsøgeren, der, ligesom andre personer, ifølge Rådet har været genstand for retslige procedurer med tilknytning til efterforskning vedrørende uretmæssig tilegnelse af ukrainske statslige midler (jf. i denne retning dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 82 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 Endelig skal det bemærkes, at pligten til at begrunde en retsakt udgør et væsentligt formkrav, som bør adskilles fra rigtigheden af begrundelsen, der henhører under spørgsmålet om lovligheden af den anfægtede retsakt. En retsakts begrundelse består nemlig i formelt at udtrykke de grunde, som retsaktens er baseret på. Hvis disse grunde er behæftet med fejl, vil disse berøre retsaktens materielle lovlighed, men ikke retsaktens begrundelse, som kan være tilstrækkelig, selv om den indeholder ukorrekte grunde (jf. dom af 5.11.2014, Mayaleh mod Rådet, T-307/12 og T-408/13, EU:T:2014:926, præmis 96 og den deri nævnte retspraksis).
- 58 Det forholder sig derfor således, at selv om det antages, således som sagsøgeren har gjort gældende i retsmødet, at Rådet, når det efter flere år opretholder restriktive foranstaltninger over for én og samme person, er undergivet en øget forpligtelse til at udvise passende omhu, har denne omstændighed ingen indvirkning på den prøvelse, som Retten foretager med hensyn til begrundelsen for de anfægtede retsakter, hvorimod den kan begrunde en mere omfattende prøvelse for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et åbenbart urigtigt skøn.

- 59 Henset til ovenstående betragtninger skal sagsøgerens klagepunkter vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten forkastes.

Det omhandlede kriteriums ulovlighed, uforholdsmæssige karakter og manglende retsgrundlag

- 60 Sagsøgeren har gjort gældende, at det omhandlede kriterium, som fastsat ved afgørelse 2015/143 og forordning 2015/138, skal anses for at være ulovligt på grund af tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet og manglende retsgrundlag inden for rammerne af FUSP i det tilfælde, hvor kriteriet kan fortolkes således, at det gør det muligt at vedtage restriktive foranstaltninger over for enhver person, der er omfattet af en efterforskning ved de ukrainske myndigheder for uretmæssig tilegnelse af offentlige midler, uafhængigt af spørgsmålet om, hvorvidt de forhold, som denne person lægges til last, kan undergrave retsstatsprincippet i Ukraine og dermed dette lands retlige og institutionelle grundlag.
- 61 Sagsøgeren er af den opfattelse, at Rådet i det tilfælde, hvor det omhandlede kriterium gør det muligt kun at omfatte personer, som er genstand for sådanne forhold, selv skal foretage en proportionalitetsprøvelse. I denne henseende har sagsøgeren erkendt, at det fremgår af retspraksis, at Rådet principielt kan støtte sig på de oplysninger, som den offentlige anklagemyndighed fremsender til det. Rådet er imidlertid ikke af den grund fritaget for forpligtelsen til at foretage en undersøgelse af spørgsmålet om, hvorvidt disse oplysninger er tilstrækkelige til, at det kan lægges til grund, at de forhold, som lægges den person, der er genstand for en efterforskning, til last, kan undergrave retsstatsprincippet i Ukraine. Rådet iagttager kun proportionalitetsprincippet, såfremt det sikrer sig, at dette spørgsmål kan besvares bekræftende. I modsat fald ville eventuelle indgreb fra EU-institutionerne knyttet til verserende straffesager i et tredjeland ikke kunne være omfattet af FUSP, men af det retlige samarbejde i straffesager og politisamarbejdet. For ikke at udgøre en tilsidesættelse af artikel 40 TEU skal indgrebene derfor være vedtaget på andre retsgrundlag end artikel 29 TEU og artikel 215 TEUF, idet det præciseres, at anvendelsen af sidstnævnte forudsætter en forudgående vedtagelse af en afgørelse henhørende under FUSP.
- 62 Rådet og Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.
- 63 Indledningsvis skal det bemærkes, at parterne er enige om, at det i retspraksis er blevet anerkendt, at restriktive foranstaltninger truffet i henhold til det omhandlede kriterium lovligt kan vedtages på grundlag af artikel 29 TEU og artikel 215 TEUF, forudsat at den uretmæssige tilegnelse af offentlige midler eller aktiver, som de omfattede personer mistænkes for, frembyder sådanne karakteristika, at den kan underminere det institutionelle og retlige grundlag i det pågældende land, henset til de pågældende beløb, til arten af de uretmæssigt tilegnede midler eller aktiver eller til den sammenhæng, hvori den er opstået.
- 64 I denne sammenhæng skal det bemærkes, at målene med EU-traktaten for så vidt angår FUSP bl.a. fremgår af artikel 21, stk. 2, litra b), TEU, der fastsætter følgende:
- »Unionen fastlægger og gennemfører fælles politikker og tiltag og arbejder for en høj grad af samarbejde på alle områder i tilknytning til internationale forbindelser med henblik på [...] at konsolidere og styrke demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettigheder og folkerettens principper.«
- 65 Dette formål er udtrykkeligt blevet anført i anden betragtning til afgørelse 2014/119, som er gengivet i præmis 3 ovenfor.
- 66 I denne henseende skal det bemærkes, at det i retspraksis er blevet fastslået, at mål som det, der er fastsat i artikel 21, stk. 2, litra b), TEU, skulle opnås ved en indefrysning af aktiver, hvis anvendelsesområde, ligesom det er tilfældet i den foreliggende sag, var indskrænket til at omfatte de personer, der er identificeret som ansvarlige for uretmæssig tilegnelse af statsmidler, og til de til disse

personer knyttede personer, enheder eller organer, dvs. de personer, hvis handlinger kan have udgjort en hindring for, at de offentlige institutioner og de med disse forbundne organer kunne fungere effektivt (jf. i denne retning dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 95 og den deri nævnte retspraksis).

- 67 Tilsvarende skal det bemærkes, at respekten for retsstaten udgør en af de hovedværdier, som Unionen bygger på, således som det fremgår af såvel artikel 2 TEU som præambelen til EU-traktaten og præambelen til chartret. Respekten for retsstaten udgør endvidere en forudgående betingelse for tiltrædelse af Unionen i medfør af artikel 49 TEU. Begrebet retsstat er under den alternative vending »lovens suverænitet« ligeledes sikret i præambelen til konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 97).
- 68 Såvel praksis fra Domstolen og fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som Europarådets arbejde – gennem Den Europæiske Kommission for Demokrati gennem Ret – indeholder en ikke-udtømmende liste over de principper og normer, som kan være omfattet af begrebet retsstat. Under disse henhører legalitetsprincippet, retssikkerhedsprincippet og princippet om forbud mod vilkårlighed i den offentlige forvaltning, uafhængige og upartiske domstole, en effektiv domstolsprøvelse, herunder iagttagelse af de grundlæggende rettigheder, og lighed for loven (jf. i denne henseende den liste over retsstatskriterier, som blev vedtaget af Den Europæiske Kommission for Demokrati gennem Ret under dennes 106. plenarforsamling (Venedig, den 11. og 12.3.2016)). I sammenhæng med Unionens optræden udadtil indeholder visse retlige instrumenter endvidere en angivelse af bl.a. bekæmpelsen af korruption som et princip, der er omfattet af begrebet retsstat (jf. f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1638/2006 af 24.10.2006 om almindelige bestemmelser om oprettelse af et europæisk naboskabs- og partnerskabsinstrument (EUT 2006, L 310, s. 1)) (dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 98).
- 69 Det skal desuden bemærkes, at strafforfølgelsen af økonomisk kriminalitet, såsom uretmæssig tilegnelse af statsmidler, er et vigtigt middel i bekæmpelsen af korruption, og at bekæmpelsen af korruption i sammenhæng med Unionens optræden udadtil udgør et princip, der er omfattet af begrebet retsstat (dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 141).
- 70 Selv om det ikke kan udelukkes, at bestemte handlinger i forbindelse med uretmæssig tilegnelse af statsmidler kan underminere retsstaten, kan det imidlertid ikke antages, at enhver uretmæssig tilegnelse af statsmidler, som er begået i et tredjeland, begrundes, at Unionen inden for rammerne af sine beføjelser på FUSP-området griber ind med henblik på at konsolidere og styrke retsstatsprincippet i dette land. For at det kan godtgøres, at en uretmæssig tilegnelse af statsmidler kan begrunde et tiltag fra Unionen inden for rammerne af FUSP, der er støttet på målet om at konsolidere og styrke retsstatsprincippet, er det i det mindste nødvendigt, at de anfægtede omstændigheder kan skade det pågældende lands institutionelle og retlige grundlag (dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 99).
- 71 Det følger heraf, at det omhandlede kriterium kun kan anses for at være i overensstemmelse med Unionens retsorden, såfremt det er muligt at tillægge det en betydning, der kan forenes med kravene i de højere retsregler, som kriteriet skal overholde, og nærmere bestemt med målet om at konsolidere og styrke retsstatsprincippet i Ukraine. Denne fortolkning gør det desuden muligt at respektere det vide skøn, som Rådet råder over ved fastsættelsen af de generelle opførelseskriterier, samtidig med at der sikres en, principielt fuldstændig, legalitetsprøvelse af EU-retsakterne under hensyn til de grundlæggende rettigheder (jf. dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 100 og den deri nævnte retspraksis).
- 72 Det omhandlede kriterium skal derfor fortolkes således, at det abstrakt set ikke omfatter enhver uretmæssig tilegnelse af statsmidler, men at det snarere omfatter uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver, der, henset til beløbets størrelse eller arten af de uretmæssigt tilegnede midler

eller aktiver eller til den sammenhæng, hvori den er opstået, i det mindste kan underminere det institutionelle og retlige grundlag i Ukraine, herunder legalitetsprincippet, princippet om forbud mod vilkårlighed i den offentlige forvaltning, princippet om en effektiv domstolsprøvelse og princippet om lighed for loven, samt i sidste ende underminere respekten for retsstatsprincippet i dette land. Opførelseskriteriet er, når det fortolkes således, i overensstemmelse med og står i rimeligt forhold til de relevante mål med EU-traktaten (dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 101).

- 73 Henset til denne retspraksis, som parterne ikke har rejst tvivl om, skal det fastslås, at det omhandlede kriterium, når det fortolkes således, ikke er ulovligt og kunne indføres ved retsakter, der er støttet på artikel 29 TEU og på artikel 215 TEUF, som derfor udgør korrekte retsgrundlag.
- 74 Det følger ligeledes heraf, at Rådet ved at fastsætte det omhandlede kriterium ikke har tilsidesat artikel 40, stk. 1, TEU, hvorefter gennemførelsen af FUSP ikke berører anvendelsen af institutionernes procedurer og omfanget af deres beføjelser som fastsat i traktaterne med henblik på udøvelsen af Unionens kompetencer i artikel 3 TEUF – 6 TEUF.
- 75 Endelig skal det bemærkes, at den offentlige anklagemyndighed ifølge retspraksis er en af de øverste retsinstanser i Ukraine, for så vidt som den i denne stat handler som anklagemyndighed inden for strafferetsplejen og foretager forundersøgelser i straffesager (jf. i denne retning dom af 19.10.2017, Yanukovych mod Rådet, C-598/16 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:786, præmis 53). Tilsvarende er det allerede blevet fastslået, at beviser hidrørende fra den offentlige anklagemyndighed, forudsat at deres indhold er tilstrækkeligt præcist, kan begrunde vedtagelsen af restriktive foranstaltninger over for personer, der er genstand for straffesager for uretmæssig tilegnelse af offentlige midler (jf. i denne retning dom af 15.9.2016, Yanukovych mod Rådet, T-346/14, EU:T:2016:497, præmis 139), således som sagsøgeren i øvrigt har erkendt.
- 76 Henset til ovenstående betragtninger skal sagsøgerens klagepunkter vedrørende det omhandlede kriteriums ulovlighed, uforholdsmæssige karakter og manglende retsgrundlag forkastes i det hele.
- 77 Det skal imidlertid efterprøves, om Rådet, da det anvendte det omhandlede kriterium – som fortolket i den retning, der bl.a. er angivet i præmis 72 ovenfor – på sagsøgeren, anlagde åbenbart urigtige skøn.

Hvorvidt der blev anlagt åbenbart urigtige skøn i forbindelse med anvendelsen af det omhandlede kriterium på sagsøgerens situation

- 78 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Rådet i forbindelse med vedtagelsen af de anfægtede retsakter ikke rådede over et tilstrækkeligt solidt faktisk grundlag.
- 79 Rådet har, støttet af Kommissionen, bestridt sagsøgerens argumenter.
- 80 Inden sidstnævntes argumenter undersøges nærmere, bør der fremsættes indledende betragtninger vedrørende domstolsprøvelsen og Rådets forpligtelser.

Domstolsprøvelsen og Rådets forpligtelser

- 81 Det fremgår af retspraksis, at Unionens retsinstanser i forbindelse med deres domstolsprøvelse af restriktive foranstaltninger skal indrømme Rådet en vid skønsmargen ved fastsættelsen af de generelle kriterier, der afgrænser den kreds af personer, som kan gøres til genstand for sådanne foranstaltninger (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 81 og den deri nævnte retspraksis).

- 82 En effektiv domstolsprøvelse, som sikret ved chartrets artikel 47, indebærer imidlertid, at Unionens retsinstanser i forbindelse med prøvelsen af, om den begrundelse, som en afgørelse om at opføre eller opretholde en bestemt persons navn på en liste over personer, der er genstand for restriktive foranstaltninger, er baseret på, er lovlig, skal sikre sig, at denne afgørelse, hvis rækkevidde er individuel for denne person, er baseret på et tilstrækkeligt solidt faktisk grundlag. Dette indebærer en efterprøvelse af de faktiske omstændigheder, der indgår i begrundelsen for nævnte afgørelse, og domstolsprøvelsen skal således ikke begrænses til en vurdering af, om den anførte begrundelse er sandsynlig i abstrakt forstand, men skal indebære en stillingtagen til, om der er belæg for disse grunde, eller i det mindste én af dem, som i sig selv anses for at kunne underbygge nævnte afgørelse, på en tilstrækkeligt præcis og konkret måde (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 82 og den deri nævnte retspraksis).
- 83 Ifølge retspraksis er Rådet ikke med henblik på at fastsætte restriktive foranstaltninger over for personer fra et tredjeland, som er genstand for retslige procedurer i hjemlandet, forpligtet til af egen drift og systematisk at iværksætte sine egne undersøgelser eller efterprøvelser for at indhente yderligere oplysninger, når det allerede råder over materiale fremlagt af tredjelandets myndigheder (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 83 og den deri nævnte retspraksis).
- 84 Det skal i denne henseende bemærkes, således som det er blevet anført i præmis 75 ovenfor, at den offentlige anklagemyndighed er en af de øverste retsinstanser i Ukraine.
- 85 I den foreliggende sag tilkom det ganske vist Rådet omhyggeligt og upartisk at undersøge de beviser, som de ukrainske myndigheder havde fremsendt til det, under hensyntagen navnlig til de bemærkninger og eventuelle diskulperende oplysninger, som sagsøgeren havde fremført. I forbindelse med vedtagelsen af restriktive foranstaltninger er Rådet desuden omfattet af forpligtelsen til at overholde det i chartrets artikel 41 fastsatte princip om god forvaltning, hvortil der ifølge fast retspraksis knytter sig en pligt for den kompetente institution til omhyggeligt og upartisk at undersøge alle relevante forhold i den pågældende sag (jf. i denne retning dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 85 og den deri nævnte retspraksis).
- 86 Det følger dog ligeledes af retspraksis, at der ved vurderingen af arten, formen og styrken af de beviser, som det kan kræves, at Rådet fører, skal tages hensyn til arten og den specifikke rækkevidde af de restriktive foranstaltninger samt til deres formål (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 86 og den deri nævnte retspraksis).
- 87 Som det fremgår af første og anden betragtning til afgørelse 2014/119 (jf. præmis 3 ovenfor), er denne afgørelse i denne henseende et led i en mere generel EU-politik til støtte for de ukrainske myndigheder, som skal fremme Ukraines politiske stabilisering. Den opfylder således formålene med FUSP, som bl.a. er defineret i artikel 21, stk. 2, litra b), TEU, i medfør af hvilken Unionen gennemfører et internationalt samarbejde for at konsolidere og styrke demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettigheder og folkerettens principper (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis).
- 88 Det er i denne sammenhæng, at det ved de omhandlede restriktive foranstaltninger fastsættes, at midler og økonomiske ressourcer, som tilhører personer, der er identificeret som ansvarlige for uretmæssig tilegnelse af ukrainske statsmidler, indefrys. At det gøres lettere at opnå tilbagelevering af de nævnte midler, gør det nemlig muligt at konsolidere og styrke retsstatsprincippet i Ukraine (jf. præmis 68-72 ovenfor).
- 89 Heraf følger, at de omhandlede restriktive foranstaltninger hverken har til formål at straffe retsstridige handlinger, som de pågældende personer måtte have begået, eller som en tvangsforanstaltning at afskrække dem fra at begå sådanne handlinger. De nævnte foranstaltninger har udelukkende til formål at gøre det lettere for de ukrainske myndigheder at fastslå den uretmæssige tilegnelse af offentlige

midler, som har fundet sted, og at bevare muligheden for, at myndighederne kan opnå tilbagelevering af provenuet af denne tilegnelse. Foranstaltningerne er således af rent retsbevarende art (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 89 og den deri nævnte retspraksis).

- 90 De omhandlede restriktive foranstaltninger, som Rådet har fastsat på grundlag af sine beføjelser i henhold til artikel 21 TEU og 29 TEU, har således ikke nogen strafferetlig betydning. De kan derfor ikke sidestilles med en afgørelse om indefrysning af aktiver, som en national retslig myndighed i en medlemsstat har truffet inden for rammerne af den relevante strafferetlige procedure under iagttagelse af de garantier, der knytter sig til den. De krav, som påhviler Rådet med hensyn til den dokumentation, der danner grundlag for opførelsen af en persons navn på listen over de personer, som er genstand for indefrysningen af aktiver, kan derfor ikke være nøjagtig de samme som dem, der påhviler den nationale retslige myndighed i ovennævnte tilfælde (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 90 og den deri nævnte retspraksis).
- 91 Det, som Rådet skal efterprøve i det foreliggende tilfælde, er dels, om det kan fastslås på grundlag af de af den offentlige anklagemyndighed fremsendte oplysninger, som Rådet har lagt til grund, at sagsøgeren – som angivet i begrundelsen for at opføre hans navn på den omhandlede liste – var genstand for en straffesag indledt af de ukrainske myndigheder for forhold, som kunne udgøre uretmæssig tilegnelse af offentlige midler, dels om sagsøgerens handlinger på grundlag af denne straffesag kan kvalificeres i overensstemmelse med det omhandlede kriterium. Det er kun, hvis disse efterprøvelser er resultatløse, at det i henhold til den retspraksis, hvortil der henvises i præmis 85 ovenfor, tilkommer Rådet at foretage yderligere efterprøvelser (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 91 og den deri nævnte retspraksis).
- 92 I øvrigt tilkommer det inden for rammerne af det samarbejde, der fastlægges ved de anfægtede retsakter (jf. præmis 87 ovenfor), principielt ikke Rådet selv at undersøge og bedømme rigtigheden og relevansen af de oplysninger, som danner grundlag for de ukrainske myndigheders gennemførelse af en straffesag mod sagsøgeren for forhold, der kan kvalificeres som uretmæssig tilegnelse af offentlige midler. Som anført i præmis 89 ovenfor, tilsigtede Rådet nemlig ikke med vedtagelsen af de anfægtede retsakter selv at straffe den uretmæssige tilegnelse af offentlige midler, som de ukrainske myndigheder efterforsker, men at bevare de nævnte myndigheders mulighed for at fastslå, om denne tilegnelse er sket, og for at opnå tilbagesøgning af provenuet heraf. Det er derfor disse myndigheder, som inden for rammerne af straffesagen skal efterprøve den dokumentation, som de støtter sig på, og i givet fald drage konsekvenserne heraf for sagens udfald. Som det fremgår af præmis 90 ovenfor, kan Rådets forpligtelser i forbindelse med de anfægtede retsakter endvidere ikke sidestilles med de forpligtelser, som en medlemsstats nationale retsinstans har i forbindelse med en straffesag om indefrysning af aktiver, der navnlig er blevet indledt inden for rammerne af det internationale retlige samarbejde i straffesager (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 92 og den deri nævnte retspraksis).
- 93 Denne fortolkning bekræftes af præmis 77 i dom af 5. marts 2015, Ezz m.fl. mod Rådet (C-220/14 P, EU:C:2015:147), hvori Domstolen under omstændigheder, som svarer til omstændighederne i nærværende sag, fastslog, at det ikke tilkom Rådet eller Retten at efterprøve, om der var grundlag for den efterforskning, som appellanterne var genstand for, men blot at efterprøve, om der var grundlag for afgørelsen om indefrysning af midler med hensyn til de egyptiske myndigheders anmodning om gensidig retlig bistand.
- 94 Rådet kan ganske vist ikke under alle omstændigheder bekræfte, hvad de ukrainske retslige myndigheder har fastslået i de dokumenter, som disse har fremlagt. Dette ville hverken være foreneligt med princippet om god forvaltning eller generelt med EU-institutionernes forpligtelse i henhold til artikel 6, stk. 1, første afsnit, TEU, sammenholdt med chartrets artikel 51, stk. 1, til at overholde de grundlæggende rettigheder ved anvendelsen af EU-retten (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 94 og den deri nævnte retspraksis).

95 Alt efter omstændighederne i den konkrete sag tilkommer det dog Rådet at vurdere, om det er påkrævet at foretage yderligere efterprøvelser, herunder navnlig at udbede sig yderligere beviser fra de ukrainske myndigheder, hvis de allerede fremlagte beviser viser sig at være utilstrækkelige. Det kan nemlig ikke udelukkes, at de oplysninger, som Rådet er blevet gjort bekendt med enten af de ukrainske myndigheder selv eller på anden måde, giver den nævnte institution anledning til at tvivle på, om de beviser, som de nævnte myndigheder allerede har fremlagt, er tilstrækkelige. Endvidere kan de berørte personer inden for rammerne af den mulighed, som de skal indrømmes for at fremsætte bemærkninger vedrørende de grunde, som Rådet påtænker at basere sig på med henblik på at opretholde deres navne på den omhandlede liste, fremlægge sådanne, herunder diskulperende, oplysninger, som kræver, at Rådet foretager yderligere efterprøvelser. Selv om det ikke tilkommer Rådet at sætte sig i de ukrainske retslige myndigheders sted ved bedømmelsen af, om der er grundlag for de i skrivelserne fra den offentlige anklagemyndighed omhandlede straffesager, kan det navnlig ikke udelukkes, at det påhviler Rådet, særligt som følge af sagsøgerens bemærkninger, at anmode de ukrainske myndigheder om yderligere oplysninger vedrørende de forhold, som disse sager bygger på (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 95 og den deri nævnte retspraksis).

96 Det er i lyset af disse betragtninger, at sagsøgerens specifikke argumenter skal efterprøves.

Spørgsmålet om, hvorvidt de af BPG fremlagte oplysninger er tilstrækkelige

97 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at Rådet bærer bevisbyrden, når det vedtager restriktive foranstaltninger over for en person, og at enhver afgørelse truffet i denne sammenhæng skal være støttet på et faktisk grundlag, der er tilstrækkeligt solidt, og som gør det muligt at fastslå, at der mod denne person verserer en straffesag, der vedrører en nøje fastlagt uretmæssig tilegnelse af midler, som kan underminere det institutionelle og retlige grundlag i Ukraine. I denne sammenhæng har sagsøgeren fremhævet, at den uretmæssige tilegnelse af midler, som han foreholdes i de skrivelser fra den offentlige anklagemyndighed, hvorpå Rådet har støttet sig, herunder særligt i skrivelsen af 25. juli 2016, vedrører ejendomme, der på grund af selve deres art fortsat befinder sig i Ukraine og ikke kan overføres til udlandet. Denne skrivelse indeholder ikke tilstrækkelige detaljer og forklarer ikke, hvordan sagsøgeren har opnået det heri angivne beløb på [fortroligt] ukrainske hryvnia (UAH). Den hævdede uretmæssige tilegnelse kan derfor kun imødegås gennem foranstaltninger truffet af de ukrainske myndigheder, således at den af Rådet besluttede indefrysning af sagsøgerens midler ikke har nogen indvirkning på denne hævdede uretmæssige tilegnelse.

98 Sagsøgeren har tilføjet, at Rådet ikke kan trække noget relevant argument ud fra den omstændighed, at det i den offentlige anklagemyndigheds skrivelse af 25. juli 2016 er angivet, at der på efterforskningsmyndighedens anmodning under efterforskningen blev beslaglagt [fortroligt] goder ved afgørelser truffet af distriktsdomstolen i [fortroligt] (herefter »distriktsdomstolen«) i 2014 og 2015. Den eneste oplysning, der direkte vedrører sagsøgeren, vedrører nemlig beslaglæggelse af [fortroligt], hvilket ikke kan udgøre et overbevisende grundlag for en straffesag vedrørende en hævdet uretmæssig tilegnelse af ejendomme til en værdi af [fortroligt] UAH.

99 Rådet har, støttet af Kommissionen, gjort gældende, at den uretmæssige tilegnelse af midler, som sagsøgeren lægges til last, har medført et tab for den ukrainske stats offentlige midler eller aktiver. Sidstnævnte er således blevet frataget sin ejendomsret over og ret til at anvende og nyde de uretmæssigt tilegnede midler eller aktiver, herunder de indtægter, som disse kan generere, og dette frem til det tidspunkt, hvor der vil blive rettet op på denne uretmæssige tilegnelse, f.eks. gennem en endelig retsafgørelse. Rådet har desuden anført, at distriktsdomstolen ved afgørelse af 3. oktober 2014 traf afgørelse om beslaglæggelse af [fortroligt].

- 100 Det er ubestridt mellem parterne, at Rådet i forbindelse med vedtagelsen af de anfægtede retsakter i det væsentlige støttede sig på de oplysninger, der var indeholdt i den offentlige anklagemyndigheds skrivelse af 25. juli 2016, og på besvarelsen fra den offentlige anklagemyndighed.
- 101 Det skal i denne henseende bemærkes, at den nævnte skrivelse indeholder de oplysninger, som er gengivet i præmis 49 ovenfor.
- 102 Den offentlige anklagemyndighed har ligeledes anført, at de i den pågældende skrivelse beskrevne forhold svarer til den lovovertrædelse, der er fastsat i artikel 191, stk. 5, i den ukrainske straffelov, som vedrører uretmæssig tilegnelse af andres ejendom, der er planlagt i fællesskab med andre personer, og som vedrører et særligt højt beløb.
- 103 Endvidere har den offentlige anklagemyndighed anført, at goder [fortroligt] ved distriktsdomstolens afgørelser af 2014 og 2015 var blevet beslaglagt under efterforskningen på efterforskningsmyndighedens anmodning.
- 104 Under disse omstændigheder skal det fastslås, at Rådet, da det vedtog de anfægtede retsakter, rådede over tilstrækkeligt præcise oplysninger for så vidt angår den lovovertrædelse, som sagsøgeren blev mistænkt for, og status på retssagen vedrørende denne.
- 105 Hvad angår sagsøgerens argument vedrørende den omstændighed, at der i den foreliggende sag er tale om uretmæssig tilegnelse af ejendomme, som på grund af deres art ikke kan føres ud af Ukraine, skal det bemærkes, at det omhandlede kriterium ikke fastsætter, at der med henblik på udpegningen af en person skal foreligge en risiko for, at de offentlige midler, som personen er mistænkt for at have tilegnet sig uretmæssigt, overføres til udlandet. Henvisningen til den uretmæssige tilegnelse af offentlige midler er således, når der er grundlag herfor, tilstrækkelig i sig selv til at begrunde de restriktive foranstaltninger over for sagsøgeren (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 106 og den deri nævnte retspraksis).
- 106 I denne henseende fremgår det af retspraksis, at begrebet uretmæssig tilegnelse af offentlige midler omfatter enhver handling, som består i en ulovlig anvendelse af midler, der tilhører de offentlige myndigheder, eller som de kontrollerer, til formål, der strider imod de formål, som disse ressourcer er tiltænkt, herunder navnlig private formål. For at være omfattet af det nævnte begreb skal denne anvendelse således have medført en skade på disse myndigheders økonomiske interesser og dermed have forårsaget et tab, der kan opgøres i finansiell henseende (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 107 og den deri nævnte retspraksis).
- 107 En sådan – bred – fortolkning af det pågældende begreb er således påkrævet for at sikre den fulde effektive virkning af afgørelse 2014/119 med henblik på gennemførelsen af afgørelsens mål om at styrke retsstatsprincippet i Ukraine. Henset i øvrigt til den omtvistede foranstaltningens rent retsbevarende karakter finder dels det i chartrets artikel 49, stk. 1, første punktum, fastsatte almindelige EU-retlige princip om legaliteten af lovovertrædelser og straffe, dels det i chartrets artikel 48, stk. 1, fastsatte princip om uskyldsformodning ikke anvendelse i den foreliggende sag og kan følgelig ikke være til hinder for en sådan bred fortolkning (jf. dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 109 og den deri nævnte retspraksis).
- 108 Som Rådet med rette har anført, forholder det sig i den foreliggende sag således, at den i skrivelsen af 25. juli 2016 beskrevne uretmæssige tilegnelse af offentlige midler eller aktiver, så længe den fortsat finder sted, og så længe der ikke er blevet rettet op på den, f.eks. gennem en endelig retsafgørelse, medfører et tab for den ukrainske stat, som er frataget sin ejendomsret over og ret til at anvende og nyde de uretmæssigt tilegnede midler eller aktiver, herunder de indtægter, som disse kan generere (jf. i denne retning dom af 22.3.2018, Stavvtskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 110 og den deri nævnte retspraksis).

- 109 Den omstændighed, at sagsøgerens midler i EU som følge af de i de anfægtede retsakter fastsatte restriktive foranstaltninger indefryses midlertidigt, bidrager til at gøre de ukrainske myndigheders opgave med tilbagesøgning af uretmæssigt tilegnede offentlige midler og aktiver lettere, for det tilfælde at sagsøgeren bliver dømt, og supplerer de på nationalt plan vedtagne foranstaltninger, såsom den af distriktsdomstolen anordnede beslaglæggelse af goder (jf. præmis 103 ovenfor) (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 111 og den deri nævnte retspraksis).
- 110 For det tilfælde, at de ukrainske retter måtte finde, at der er grundlag for beskyldningerne mod sagsøgeren og måtte træffe afgørelse om tilbagesøgning af de uretmæssigt tilegnede midler, kan tilbagesøgningen nemlig bl.a. foretages ved anvendelse af de midler, som sagsøgeren eventuelt har placeret i EU. I denne henseende er det uden betydning, om disse eventuelle midler stammer fra den transaktion, der er genstand for efterforskningen mod sagsøgeren, eftersom det afgørende er at fremme den ukrainske stats tilbagesøgning af midler, som aldrig skulle være blevet unddraget den (jf. dom af 22.3.2018, Stavytskyi mod Rådet, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 112 og den deri nævnte retspraksis).
- 111 Under henvisning til det ovenstående skal disse argumenter fra sagsøgeren forkastes.
- 112 For det andet har sagsøgeren anført, at han for Rådet havde gjort gældende, at de forhold, som han blev foreholdt i den offentlige anklagemyndigheds skrivelse af 25. juli 2016, havde fundet sted i 2006 og 2007 og allerede i 2008 var blevet behandlet af ukrainske retter, der intet ulovligt fandt i denne forbindelse. Sagsøgeren er af den opfattelse, at selv om det er korrekt, at Rådet reagerede på disse argumenter ved at stille den offentlige anklagemyndighed spørgsmål i denne henseende, var sidstnævntes svar imidlertid ikke tilfredsstillende, navnlig for så vidt angår iagttagelsen af princippet *ne bis in idem*, hvorfor Rådet ikke kunne lægge til grund, at det rådede over tilstrækkelige oplysninger til at begrunde opretholdelsen af hans navn på den omhandlede liste. Sagsøgeren har desuden gjort gældende, at Rådet ikke kan foreholde ham ikke at have fremlagt dokumentation til støtte for sine argumenter, eftersom det er Rådet, som det påhviler at sikre sig, at det råder over et tilstrækkeligt solidt faktisk grundlag.
- 113 Rådet har, støttet af Kommissionen, anført, at sagsøgeren ikke fremlagde de relevante retsafgørelser, da han gjorde gældende, at de forhold, som han blev lagt til last, allerede var blevet behandlet af ukrainske retter. I denne henseende er Rådet af den opfattelse, at det har handlet proaktivt, for så vidt som det anmodede om supplerende oplysninger fra den offentlige anklagemyndighed, der i sin besvarelse af Rådets spørgsmål tilvejebragte de nødvendige opklaringer og bl.a. anførte, at de pågældende forhold ikke var blevet strafferetligt prøvet. Anvendelsen af princip *ne bis in idem* er derfor udelukket. Under disse omstændigheder rådede Rådet over et tilstrækkeligt solidt faktisk grundlag til at begrunde opretholdelsen af de restriktive foranstaltninger over for sagsøgeren.
- 114 Det skal bemærkes, at Rådet som følge af de argumenter, som sagsøgeren havde fremført inden for rammerne af den sag, der gav anledning til dom af 22. marts 2018, Stavytskyi mod Rådet (T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166), tilstillede den offentlige anklagemyndighed en række spørgsmål med henblik navnlig på at undersøge, om de forhold, som sagsøgeren var blevet lagt til last inden for rammerne af den straffesag, der var omhandlet i en skrivelse fra den offentlige anklagemyndighed af 30. november 2015, og som var sammenfaldende med den i skrivelserne af 25. juli 2016 omhandlede retssag, gik tilbage til 2006-2007 og allerede var blevet behandlet af ukrainske retter, således som sagsøgeren havde gjort gældende.

- 115 Besvarelsen fra den offentlige anklagemyndighed på Rådets spørgsmål er indeholdt i et arbejdsdokument fra Rådet af 16. november 2016. Det fremgår for det første af dette dokument, at den ejendomshandel, der er knyttet til den uretmæssige tilegnelse af offentlige midler, og som sagsøgeren lægges til last, fandt sted i løbet af 2006 og 2007 og materialiserede sig ved en udvekslingsaftale [fortroligt]:
- [fortroligt].
- [fortroligt].
- [fortroligt].
- 116 Efter at Rådet havde tilstillet sagsøgeren besvarelsen fra den offentlige anklagemyndighed, svarede han ved skrivelse af 13. januar 2017 bl.a., at det ved flere afgørelser fra ukrainske retter i 2008 og 2009, [fortroligt] og af distriktsdomstolen, der alle nåede frem til den konklusion, at der ikke forelå noget ulovligt, var blevet fastslået, at udvekslingsaftalen [fortroligt] var lovlig. Desuden anførte sagsøgeren, at den offentlige anklagemyndighed i 2009 havde undersøgt lovligheden af de handlinger, som navnlig han havde foretaget i forbindelse med indgåelsen af den nævnte aftale, og erkendt, at der ikke var foregået noget ulovligt.
- 117 Det er ubestridt mellem parterne, at Rådet efter at have læst sagsøgerens skrivelse af 13. januar 2017 ikke anmodede den offentlige anklagemyndighed om yderligere oplysninger. I denne henseende har Rådet gjort gældende, at det kunne nøjes med at støtte sig på de angiveligt allerede detaljerede oplysninger, som den offentlige anklagemyndighed havde fremsendt til det, for så vidt som sagsøgeren ikke havde vedlagt de retsafgørelser, som han havde anført i sin skrivelse, som bilag hertil.
- 118 Sagsøgeren er den opfattelse, at besvarelsen fra den offentlige anklagemyndighed var meget generel og lidet informativ. Ifølge sagsøgeren har den offentlige anklagemyndighed, selv om den har bekræftet, at det efterfølgende er blevet kendt for ret, at de handlinger, som han blev foreholdt, og som blev foretaget i 2006 og 2007, var lovlige, nemlig anført, at den pågående efterforskning havde tilvejebragt beviser for skyld uden at præcisere noget forhold i forbindelse med denne efterforskning. Desuden har den offentlige anklagemyndighed ikke angivet grundene til, at den nye efterforskning er forenelig med princippet ne bis in idem.
- 119 I denne henseende skal det fastslås, at Rådet i lyset af de forhold, som sagsøgeren havde gjort gældende, skulle have rettet henvendelse på ny til den offentlige anklagemyndighed i henhold til de principper, hvortil der henvises i præmis 94 og 95 ovenfor.
- 120 I modsætning til det, som Rådet har gjort gældende, gjorde de oplysninger, som det rådede over, det nemlig ikke muligt at udelukke, at den straffesag, hvorpå det havde støttet sig med henblik på opretholdelsen af de restriktive foranstaltninger over for sagsøgeren, var i strid med princippet ne bis in idem.
- 121 I denne sammenhæng skal det nemlig for det første bemærkes, at sagsøgeren i skrivelsen af 13. januar 2017 ikke alene havde henvist til afgørelser fra domstole i forvaltningsretlige og økonomiske sager, men ligeledes til en afgørelse fra distriktsdomstolen, dvs. den samme domstol som den, der er omhandlet i den offentlige anklagemyndigheds skrivelse af 25. juli 2016.
- 122 [fortroligt].
- 123 For det tredje skal det bemærkes, at princippet ne bis in idem er et almindeligt EU-retligt princip, der finder anvendelse uafhængigt af enhver tekst (dom af 18.10.2001, X mod ECB, T-333/99, EU:T:2001:251, præmis 149).

- 124 Hvad angår medlemsstaternes retter er dette princip fastsat i chartrets artikel 50.
- 125 Der skal endvidere henvises til artikel 4 – med overskriften »Ret til ikke at blive retsforfulgt eller straffet to gange« – i protokol nr. 7 til konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, der fastsætter følgende:
- »1. Under én og samme stats jurisdiktion skal ingen i en straffesag på ny kunne stilles for en domstol eller dømmes for en lovovertrædelse, for hvilken han allerede er blevet endeligt frikendt eller domfældt i overensstemmelse med denne stats lovgivning og strafferetspleje.
2. Bestemmelserne i foregående stykke forhindrer ikke genoptagelse af sagen i overensstemmelse med vedkommende stats lovgivning og strafferetspleje, såfremt der foreligger bevis for nye eller nyopdagede kendsgerninger, eller såfremt der i den tidligere rettergang er begået en grundlæggende fejl, som kunne påvirke sagens udfald.«
- 126 I denne henseende skal det bemærkes, at den nævnte protokol finder anvendelse på Ukraine.
- 127 Det fremgår af retspraksis, at det er muligt, at en afgørelse om indstilling af strafforfølgningen over for en tiltalt, der hidrører fra en myndighed, som i henhold til den pågældende nationale retsorden skal deltage i forvaltningen af strafferetsplejen, under visse betingelser kan bevirke, at tiltalen frafaldes endeligt. I et sådant tilfælde skal den pågældende persons situation anses for at være omfattet af anvendelsesområdet for princippet *ne bis in idem*, og dette gælder, selv om en sådan procedure afvikles uden medvirken af en retsinstans, og selv om den afgørelse, der træffes som afslutning på proceduren, ikke har form af en dom (jf. i denne retning dom af 11.2.2003, *Gözütok og Brügger*, C-187/01 og C-385/01, EU:C:2003:87, præmis 27-31). Derimod finder princippet *ne bis in idem* ikke anvendelse på en afgørelse, hvorved en myndighed i en stat efter en materiel prøvelse af en sag, som verserer for den, på et trin, før der rejses tiltale mod en person, der er mistænkt for at have begået et strafbart forhold, beslutter at indstille den indledte straffesag, såfremt denne afgørelse om indstilling efter denne stats nationale lovgivning ikke indebærer, at adgangen til strafforfølgning definitivt ophører og dermed ikke udgør en hindring for ny strafforfølgning på grund af de samme handlinger i denne stat (jf. i denne retning dom af 22.12.2008, *Turanský*, C-491/07, EU:C:2008:768, præmis 45).
- 128 Henset til de ovenstående betragtninger skal det fastslås, at de oplysninger, som Rådet på grundlag af besvarelsen fra den offentlige anklagemyndighed rådede over, da det vedtog de anfægtede retsakter, ikke gjorde det muligt for det at fastlægge, om den straffesag mod sagsøgeren, som udgjorde grundlaget for opretholdelsen af de restriktive foranstaltninger over for ham, var i strid med princippet *ne bis in idem*, eftersom Rådet ikke havde kendskab til indholdet af den afgørelse fra distriktsdomstolen og de afgørelser fra den offentlige anklagemyndighed, hvortil sagsøgeren havde henvist i sin skrivelse af 13. januar 2017.
- 129 Selv om det hverken tilkommer Rådet at efterprøve, om der er grundlag for de i Ukraine verserende straffesager (jf. præmis 91-93 ovenfor), eller at foretage en vurdering af, om disse sager er forenelige med de processuelle regler, der finder anvendelse i henhold til ukrainsk ret (dom af 22.3.2018, *Stavytskyi mod Rådet*, T-242/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:166, præmis 134), er Rådet ikke desto mindre forpligtet til at sikre sig, at den straffesag, hvorpå det støtter sig med henblik på at opretholde restriktive foranstaltninger over en person, ikke er i strid med princippet *ne bis in idem*, forudsat dog at den pågældende person for Rådet fremlægger oplysninger, der kan rejse tvivl i denne henseende.
- 130 Selv om det er korrekt, at sagsøgeren i sin skrivelse af 13. januar 2017 ikke udtrykkeligt henviste til princippet *ne bis in idem* eller fremlagde afgørelser fra ukrainske myndigheder, der kan godtgøre, at den sag, som han er genstand for på nuværende tidspunkt, er i strid med det nævnte princip, forholder det sig ikke desto mindre således, at de oplysninger, som han fremlagde, var tilstrækkelige til at medføre en forpligtelse for Rådet til at anmode den offentlige anklagemyndighed om yderligere

oplysninger, henset desuden til indholdet af de svar, som denne allerede havde givet Rådet, og hvoraf det bl.a. fremgik, at anklageinstanserne havde besluttet ikke at indlede nogen strafferetlig efterforskning (jf. præmis 115 ovenfor).

- 131 I denne sammenhæng skal det præciseres, at spørgsmålet ikke er, om Rådet i lyset af de oplysninger, der er blevet bragt til dets kendskab, var forpligtet til at fjerne sagsøgerens navn fra listen som følge af den omstændighed, at straffesagen mod ham var i strid med princippet *ne bis in idem*, men kun, om Rådet var forpligtet til at tage hensyn til disse oplysninger og til at foretage yderligere efterprøvelser eller anmode om uddybende oplysninger fra de ukrainske myndigheder. Det er derfor tilstrækkeligt, at de pågældende oplysninger er af en sådan art, at der legitimt kan sættes spørgsmålstegn ved forløbet af efterforskningen og den tilstrækkelige karakter af de af den offentlige anklagemyndighed videregivne oplysninger (jf. i denne retning dom af 21.2.2018, Klyuyev mod Rådet, T-731/15, EU:T:2018:90, præmis 242).
- 132 Det skal endvidere bemærkes, at sagsøgeren på tidspunktet for vedtagelsen af de anfægtede retsakter havde været genstand for de pågældende restriktive foranstaltninger i flere år, og dette fortsat som følge af den samme af den offentlige anklagemyndighed førte straffesag. I en sådan sammenhæng skulle den offentlige anklagemyndighed for det første principielt have været i stand til at give Rådet alle de supplerende oplysninger, som det måtte have haft brug for, og Rådet skulle for det andet i højere grad have anset sig for at være forpligtet til at uddybe spørgsmålet om, hvorvidt de ukrainske myndigheder eventuelt havde tilsidesat et grundlæggende princip, såsom princippet *ne bis in idem*, til skade for sagsøgeren.
- 133 Henset til de ovenstående betragtninger skal det fastslås, at Rådet anlagde et åbenbart urigtigt skøn, da det vedtog de anfægtede retsakter uden at anmode de ukrainske myndigheder om yderligere oplysninger, hvilket er tilstrækkeligt til at annullere disse retsakter for så vidt angår sagsøgeren, uden at det er fornødent at behandle hans øvrige argumenter.
- 134 I lyset af Rådets subsidiære (jf. præmis 36, andet led, ovenfor) påstand, hvorved dette i det væsentlige har nedlagt påstand om, at virkningerne af afgørelse 2017/381 opretholdes, indtil udløbet af den frist, der var fastsat for at iværksætte appel, og i tilfælde af, at en appel iværksættes, indtil der træffes afgørelse herom, er det tilstrækkeligt at bemærke, at afgørelse 2017/381 kun havde virkning indtil den 6. marts 2018. Annullationen heraf ved nærværende dom har følgelig ingen konsekvens for perioden efter denne dato, hvorfor det er uforholdsmæssigt at træffe afgørelse om spørgsmålet om opretholdelsen af virkningerne af denne afgørelse (jf. dom af 6.6.2018, Arbuzov mod Rådet, T-258/17, EU:T:2018:331, præmis 107 og den deri nævnte retspraksis).

Sagsomkostninger

- 135 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Rådet har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagsøgerens sagsomkostninger i overensstemmelse med dennes påstand herom.
- 136 I medfør af procesreglementets artikel 138, stk. 1, bærer de institutioner, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. Heraf følger, at Kommissionen bærer sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Sjette Afdeling):

- 1) **Rådets afgørelse (FUSP) 2017/381 af 3. marts 2017 om ændring af afgørelse 2014/119/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine og Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2017/374 af 3. marts 2017 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 208/2014 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine annulleres, for så vidt som Edward Stavytskyis navn er blevet opretholdt på listen over personer, enheder og organer, der er omfattet af disse restriktive foranstaltninger.**
- 2) **Rådet for Den Europæiske Union bærer sine egne omkostninger og betaler de af Edward Stavytskyi afholdte omkostninger.**
- 3) **Europa-Kommissionen bærer sine egne omkostninger.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 30. januar 2019.

Underskrifter